

Co je nástroj OiRA?

Nástroj OiRA – projekt on-line interaktivního posuzování rizik – vyvinutý agenturou EU-OSHA je snadno použitelnou a bezplatnou internetovou aplikací, která může pomoci mikro-podnikům a malým podnikům v procesu zavádění postupného posuzování rizik – od identifikace a hodnocení rizik na pracovišti, přes rozhodování o preventivních opatřeních a jejich provádění až po monitorování a podávání zpráv.

Proč OiRA nástroj?

Strategie Evropského společenství v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na léta 2007–2012 obsahuje výzvu k vytváření jednoduchých nástrojů pro usnadnění posuzování rizik. Od přijetí evropské rámcové směrnice o BOZP v roce 1989 se hodnocení rizik stalo známou koncepcí pro organizování prevence na pracovišti a stovky tisíc firem po celé Evropě pravidelně hodnotí rizika.

Existuje však dostatek důkazů, že v oblasti hodnocení rizik a přijímání preventivních opatření mají mikro podniky a malé podniky jisté nedostatky. Projekt OiRA si klade za cíl je překonat.

© EU-OSHA/Benjamim Silva

Jaké jsou cíle projektu OiRA a čeho se s ním může dosáhnout?

Cíle projektu lze rozdělit do třech různých úrovní:

Na makro úrovni (úroveň EU/agentura) je projekt OiRA zaměřen:

- na zvýšení počtu mikropodniků a malých podniků v Evropě, které efektivně hodnotí a řídí pracovní rizika,
- na to, aby přispěl (vhodným hodnocením rizika) ke snížení počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání a ke zlepšení pracovních podmínek,
- na podporu odvětví (sociální dialog na úrovni EU/ členského státu), aby rozvíjel, realizoval a aktualizoval nástroje OiRA specifická pro jednotlivá odvětví,
- na zřízení komunity OiRA (stimulující výměnu zkušeností, obsahu, atd. mezi členy komunity),
- na pomoc podnikům (prostřednictvím vhodného hodnocení rizika), aby se staly konkurenceschopnějšími (snížením nákladů vyplývajících z pracovních úrazů a nemocí z povolání, snížením míry pracovní neschopnosti, atd.).

Na střední úrovni (národní orgány/ sociální partneři) je projekt OiRA zaměřen:

- na vývoj, implementaci a aktualizaci jednoduchých nástrojů na hodnocení rizik určených pro mikropodniky a malé podniky (pro jejich členy a kontaktní osoby),
- na poskytování praktických nástrojů OiRA mikropodnikům a malým organizacím prostřednictvím webových stránek,
- na to, aby přispěl k cíli snížit počet nemocí z povolání a pracovních úrazů na národní úrovni poskytnutím nástroje OiRA podnikům,
- na vývoj podpory bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro podniky v návaznosti na odvětvové nástroje OiRA.

Na mikro úrovni (společnosti v odvětví) je projekt OiRA zaměřen:

- na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců (všeobecná povinnost zaměstnavatelů, podniků) uplatňováním nástroje OiRA, kterým se zavádí proces hodnocení rizika,

- na pomoc společnostem, aby mohly profitovat z toho, že budou mít nástroj na hodnocení rizik pro specifické odvětví, který bude vždy aktualizovaný, snadno použitelný a potvrzený sociálními partnery nebo národními orgány,
- na demystifikaci procesu hodnocení rizik,
- na uplatnění nástroje specifického pro odvětví na úrovni společnosti/ provozu (zaměstnavatel hodnotí rizika, uskutečňuje akční plán, pravidelně ho upravuje, přehodnocuje priority a uskutečňuje potřebné kroky),
- na zlepšení pracovních podmínek použitím nástroje na hodnocení pracovních rizik, kterým se zlepšuje výkon společností.

Kdo je cílovou skupinou projektu OiRA?

Pokud jde o cílovou skupinu, je důležité rozlišovat mezi spolupracovníky agentury na úrovni EU nebo členského státu (např. státní orgány a sociální partneři vyvíjející specifické nástroje OiRA) a koncovými uživateli (potenciálně 19,39 mil. mikropodniků a malých podniků v EU-27).

Ke spolupracovníkům agentury patří:

- 27 členských států EU, a dále Norsko, Island a Lichtenštejnsko,

- veřejné instituce zaměřené na bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- přibližně 40 oficiálně uznaných ekonomických odvětví, v nichž je veden v EU sociální dialog,
- sociální partneři na úrovni členského státu.

Jak se vyvíjejí nástroje OiRA?

Agentura EU-OSHA poskytne bezplatně nástroj OiRA těm spolupracovníkům agentury, kteří mají zájem o vývoj vlastního nástroje. Vývoj potom sleduje přístup zdola nahoru, shora dolů...

Zdola nahoru:

- Sociální partneři/vlády/ veřejné instituce na úrovni členského státu vyvíjejí svůj nástroj.
- Pokud vlády/ veřejné instituce chtějí vyvinout generický nebo odvětvový nástroj, musí se zapojit také sociální partneři.

Shora dolů:

- Sociální partneři EU z jednoho specifického odvětví vyvíjejí „odvětvový nástroj EU“ (v angličtině s odkazy na legislativu EU).
- Sociální partneři na úrovni členského státu jsou vyzváni, aby upravili nástroj pro národní úroveň (jazyk, legislativa).

Jak víme, zda nástroj OiRA bude fungovat?

Nástroj OiRA vychází z úspěšného nizozemského nástroje na hodnocení rizik, RI&E, který nyní existuje ve více než 172 odvětvových variantách, přičemž každý je šitý na míru potřebám příslušného odvětví. Tímto je postavený na předchůdci úspěšném na národní úrovni.

Kromě toho je už o nástroj OiRA značný zájem, jak na národní úrovni, tak na úrovni EU, což jen dokazuje jasnou potřebu takového nástroje.

Jaký je současný stav projektu OiRA?

Po technickém vývoji nástroje v roce 2009 začala agentura od roku 2010 zkoušet model vývoje a šíření na úrovni EU (spolupráce s některými zástupci odvětvového sociálního dialogu v rámci EU) a na úrovni členského státu (s více členskými státy) jako součást testování nástroje a vývoje přiměřených podpůrných a poradenských služeb.

© EU-OSHA/Albert Kozak

Kdy a kde bude k dispozici generický nástroj OiRA?

Nástroj OiRA byl uveden do praxe v září 2011. Po uskutečnění testovací fáze byla připravena webová stránka OiRA, výukový program a ustaveno poradenské centrum (help desk). Nástroj bude provozován na serverech agentury EU-OSHA a bude přístupný přes agenturu EU-OSHA a webové stránky vlád, veřejných institucí a sociálních partnerů členských států.

Jak se bude nástroj a projekt OiRA šířit?

Agentura bude podporovat nástroje/projekt OiRA mezi spolupracovníky agentury:

- poskytováním všeobecných informací o projektu OiRA a o tom, jak vyvíjet specifické nástroje OiRA, které budou k dispozici na webové stránce agentury,
- prezentováním nástroje OiRA prostřednictvím národního Focal Pointu (národními kontaktními místy agentury), aby se podpořil nástroj na úrovni členského státu,
- prezentováním nástroje OiRA na konferencích, seminářích, plenárních zasedáních v rámci sociálního dialogu EU, v příslušných generálních ředitelstvích Komise, atd.,

© EU-OSHA/Paolo Zilli

- služebními cestami zaměstnanců agentury do členských států, které projeví zájem (národní orgány, veřejné organizace, atd.), aby vysvětlili používání nástroje,
- služebními cestami zaměstnanců agentury do organizací sociálních partnerů EU z různých odvětví, aby představili nástroj OiRA.

Je na spolupracovnících agentury, aby vypracovali marketingovou strategii na podporu a šíření svých nástrojů OiRA. Agentura jim však pomůže zavést jejich strategii a poskytne:

- návod, jak šířit nástroj prezentováním různých strategií ilustrovaných praktickými případovými studii,
- zdroje agentury včetně existujících dodavatelů na podporu už uvedených nástrojů na úrovni členského státu.

Jak pomůže projekt OiRA při plnění cílů strategie Evropského společenství v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na roky 2007–2012?

Prokázaná účinnost nástroje při zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na malých pracovištích a zároveň snížení jejich administrativního zatížení zabezpečuje potenciální strategický význam nástroje. Nástroj je obzvláště významný při plnění těchto cílů strategie Společenství v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

- zaručit řádné dodržování právních předpisů EU,
- podporovat malé a střední podniky při dodržování platných právních předpisů,
- vyvinout jednoduché nástroje pro zjednodušení hodnocení rizika.

Realizování tohoto potenciálu však vyžaduje, aby byl nástroj přizpůsoben potřebám mikropodniků a malých podniků působících v různých odvětvích a v různých státech a byl podpořen strategií šíření, která opravňuje sociální partnery, aby prosazovali a podporovali přijetí nástroje malými podniky a mikropodniky v jejich specifických odvětvích.

Vztahuje se na používání nástroje OiRA ochrana osobních údajů?

Nástroj OiRA je nástroj, který dala k dispozici uživatelům Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (agentura EU-OSHA), orgán EU. Proto se přímo uplatňuje Nařízení (ES) č. 45/2001, což poskytuje záruku, že všechny údaje jsou zpracovávány podle pravidel a zákonně, a jen na omezené a výslovně určené účely, a jsou bezpečně uchovávány.

Jaký druh „osobních údajů“ se ukládá v nástroji?

- E-mailové adresy – může to být skutečné jméno, ale není to povinné.
- Jména osob odpovědných za opatření uvedená v akčním plánu – vložení jmen je dobrovolné.
- Další jména, která mohou být vložena do volných textových polí.

Agentura EU-OSHA přijímá tato opatření na ochranu osobních údajů:

- k osobním údajům nemají externí uživatelé přístup,
- bezpečnostní opatření na ochranu proti neoprávněnému přístupu,
- přiměřené šifrování komunikace.

Plné znění prohlášení o ochraně osobních údajů v rámci nástroje OiRA je k dispozici na <http://www.oira.osha.europa.eu/privacy-policy>.

Co to je komunita OiRA?

Komunita OiRA sestává z organizací/osob vyvíjejících nástroje OiRA. Zaměřuje se na podporu rozvoje nástrojů OiRA stimulováním výměny nástrojů, vědomostí a správné praxe, podporou spolupráce, posilováním existujících vztahů v rámci komunity a vytvářením nových vztahů.

Členové komunity sdílejí stejné hodnoty, kterými jsou:

- bezplatné poskytování praktických nástrojů na hodnocení rizik mikropodnikům a malým podnikům,
- podpora mikropodniků a malých podniků ve správném hodnocení pracovních rizik, a tím zlepšení pracovních podmínek.

Komunitu OiRA podporuje agentura EU-OSHA zejména prostřednictvím sdílené platformy, která je dostupná prostřednictvím webové stránky projektu OiRA.

Co to je „creative commons“?

Licence **Creative Commons** představují několik autorských licencí, které umožňují šíření děl chráněných autorskými právy. Licence se liší různými kombinacemi, které vymezují podmínky šíření. Původně byly vydané 16. prosince 2002 americkou neziskovou organizací Creative Commons založenou v roce 2001.

Nabízí uživatelům možnost sdílet a upravovat dílo při dodržení několika stanovených podmínek, včetně toho, že tato činnost bude nekomerční a autor bude řádně uveden.

Pro další informace navštivte <http://creativecommons.org/>, resp. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>.

Co to je „open-source“ software?

Bezplatný „open-source“ software je software s volnou licencí na poskytování práva používat, studovat, měnit a zdokonalovat jeho podobu prostřednictvím dostupnosti jeho zdrojového kódu.

Open-source neznamená jen volný přístup k zdrojovému kódu. Podmínky šíření open-source softwaru musí být v souladu s dalšími stanovenými kritérii. Kompletní kritéria a další informace je možné najít na adrese <http://www.opensource.org/docs/osd> nebo na http://en.wikipedia.org/wiki/Open-source_software.

© EU-OSHA/Georgy Velichkov

